

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 312/2024
06.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због кривичног дела изнуда у покушају и саизвршилаштву из члана 214. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА адвоката Зорана Јевтића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Миње Пантић Цветковић, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 11/20 од 29.11.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 246/23 од 24.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.06.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Јевтића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Миње Пантић Цветковић, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 11/20 од 29.11.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 246/23 од 24.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К 11/20 од 29.11.2022. године окривљени АА и ББ оглашени су кривим због кривичног дела изнуда у покушају и саизвршилаштву из члана 214. став 2. у вези става 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика и осуђени су, сваки понаособ, на казну затвора у трајању од по 2 (две) године, коју ће издржати по правноснажности пресуде, а у коју им се урачунава време проведено у притвору, и то у односу на окривљеног АА од 11.02.2014. године до 12.02.2014. године, а у односу на окривљеног ББ од 11.02.2014. године до 27.03.2014. године.

Истом пресудом обавезан је окривљени АА да ВЈТ у Нишу накнади трошкове кривичног поступка у износу од 46.500,00 динара, као и да окривљени ББ надокнади трошкове кривичног поступка ВЈТ у Нишу у износу од 105.000,00 динара, а Вишем суду у Нишу у износу од 186,98 динара, као и да сваки од окривљених, на име паушала плати износ од по 20.000,00 динара, те да сваки понаособ, оштећеном ВВ, плати трошкове кривичног поступка на име ангажовања пуномоћника у износу од по 426.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под

претњом принудног извршења, док је оштећени ВВ ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 246/23 од 24.10.2023. године, у ставу првом, делимичним усвајањем жалби ВЈТ у Нишу, окривљеног АА и браниоца окривљеног ББ, преиначена је првостепена пресуда, па су окривљени АА и ББ глашени кривим због кривичног дела изнуда у покушају и саизвршилаштву из члана 214. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика и осуђени, сваки понаособ, на казну затвора у трајању од по 1 (једне) године и 6 (шест) месеци, у коју им се урачунава време проведено у притвору, и то у односу на окривљеног АА од 11.02.2014. године до 12.02.2014. године, а у односу на окривљеног ББ од 11.02.2014. године до 27.03.2014. године и одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљених, с тим што ће о њиховој висини бити одлучено посебним решењем, а окривљени су обавезани да Апелационом суду у Нишу на име паушала плате износе од по 10.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, док је оштећени ВВ ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу, а ставом другим, жалба браниоца окривљеног АА, одбијена је као неоснована.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Јевтић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд утврди да је поднети захтев основан и преиначи побијане пресуде и окривљеног АА ослободи од оптужбе или да исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Миња Пантић Цветковић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7), 9) и 11) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док у образложењу захтева истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновни поступак првостепеном суду у односу на окривљеног ББ.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених АА и ББ, су неосновани.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Јевтић, у поднетом захтеву за заштиту законитости, истиче повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, наводима да се у радњама овог окривљеног, за које је правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен, не стичу обележја бића кривичног дела изнуда у покушају и саизвршилаштву из члана 214. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, већ те радње окривљеног могу бити правно квалификоване евентуално као кривично дело самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика или као кривично дело принуда из члана 135. став 1. Кривичног законика, за која је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења. Према ставу одбране, у радњама окривљеног АА нема силе нити претње, нити је то захтевао од окривљеног ББ, а према оштећеном ВВ није потраживао противправну имовинску корист, већ стварни дуг који је оштећени према њему имао,

због чега не може бити речи о постојању намере за прибављањем противправне имовинске користи. Такође, и бранилац окривљеног ББ, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истичући да, обзиром да је у конкретном случају постојао дуг оштећеног према окривљеном АА, то ни у радњама окривљеног ББ нема елемената кривичног дела за које је оглашен кривим.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених АА и ББ, Врховни суд оцењује као неосноване.

Кривично дело изнуда из члана 214. став 1. Кривичног законика, врши онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, силом или претњом принуди другог да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине.

У изреци правноснажне пресуде другостепеног суда којом је преиначена првостепена пресуда у погледу правне квалификације кривичног дела које је предмет оптужбе, јасно је наведено да су окривљени АА и ББ, у време и месту наведеном у изреци, у урачунљивом стању, учествовањем у радњи извршења, заједнички са умишљањем започели извршење предметног кривичног дела, али исто нису довршили, у намери да себи прибаве противправну имовинску корист, на тај начин што су покушали да принуде оштећеног ВВ да им на штету своје имовине преда износ од 19.000 евра, претњом да ће угрозити његов живот и тело, као и чланове његове породице, на тај начин што је окривљени АА дао окривљеном ББ број телефона оштећеног и његове податке, како би га претњама принудили да им преда тражени новац на име наводног дуга окривљеном АА, обећававши му на име извршене услуге, део наплаћеног износа, а окривљени ББ је потом претио оштећеном тако што га је позивао на број телефона 064/...у више наврата и то дана 01.02.2014. године, 02.02.2014. године, 04.02.2014. године, 06.02.2014. године, 09.02.2014. године, 10.02.2014. године, говорећи му да он дугује АА износ од 19.000 евра, а АА њему исти износ, тако да оштећени сада дугује њему, а не АА, да не треба више да зове АА, предочавајући му да ће му уколико га буде звао скратити рок за плаћање и шта ће да му се догоди уколико не плати наведени износ – да ће доћи са момцима да га растуре, откину и њега и породицу, да ће му узети све, разбити их, откинути главе, да ће пиштати и он и његова породица, те упозоравајући га да не доводи себе у такву ситуацију јер је породичан човек и има два детета и слично, као и о року за плаћање који је истицао, након чега је почео да му даје инструкције о начину предаје новца и слао му СМС поруке претеће садржине у којима је наводио да мора да пожуре, да и њега притискају, а како оштећени није донео новац, наставио је са претњама говорећи му да га је заје..о, да ће да крене и да ће га наћи, па када је оштећени по инструкцијама ОСЛ ПУ Ниш рекао окривљенима да дођу у Ниш у кафе „ГГ“, како би им предао део траженог новца, окривљени су заједно дошли ради преузимања новца, па је након што је паркирао возило у близини наведеног кафеа, окривљени АА остао у возилу, а окривљени ББ је отишао до кафеа, пришао оштећеном и рекао да пође са њим ради предаје новца, након чега су окривљени у посебно организованој акцији полиције, лишени слободе, а били су свесни свога дела, његове противправности и забрањености и хтели су његово извршење.

Имајући у виду напред наведено, као и цитирану законску одредбу, по оцени овог суда из изреке побијане правноснажне пресуде јасно произилазе сви субјективни и објективни елементи кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика за које су окривљени АА и ББ и оглашени кривим.

У том смислу у изреци правноснажне пресуде је описана кривица окривљених (урачунљивост, умишљај и свест о противправности), конкретизоване радње саизвршилаштва, које су предузели критичном приликом започињући извршење кривичног дела, које нису довршили (да су извршили поделу посла дефинишући шта ће ко да ради у будућим активностима, односно да у непосредне контакте са оштећеним ступа окривљени ББ, док му је окривљени АА дао податке о оштећеном, те да су заједно дошли ради предузимања новца, при чему су и тада имали подељене послове), па су оцењени као неосновани наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, којима се указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Самим тим, по ставу Врховног суда, другостепени суд је, у конкретном случају, правилно применио кривични закон када је радње окривљених описане у изреци правноснажне пресуде правно квалификовао као кривично дело из члана 214. став 1. у вези члана 30. и 33. Кривичног законика, па су и наводи браниоца окривљеног АА о повреди кривичног закона у смислу одредбе члана 439 тачка 2) ЗКП оцењени неоснованим.

Осталим наводима поднетих захтева, браниоци окривљених, указују на повреду одредбе члана 440. ЗКП, обзиром да, по налажењу овога суда, дају сопствене оцене доказа изведених током поступка и износе своје чињеничне закључке везано за предузимање инкриминисаних радњи од стране окривљених и њихов субјективни однос према извршеном делу, а који чињенични закључци су другачији од оних утврђених у побијаним правноснажним пресудама.

Поред тога, бранилац окривљеног ББ у захтеву истиче и то да су побијане пресуде донете уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и да је њиховим доношењем, везано за сврху кажњавања, учињена повреда члана 4. став 2. Кривичног законика.

Како је чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због наведених разлога, то се Врховни суд у разматрање и оцену захтева браниоца окривљеног ББ, у овом делу није упуштао.

Исти бранилац у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења истог истиче и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) и став 2. тачка 1) ЗКП, које представљају дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, али у образложењу не наводи у чему се наведене повреде закона састоје, па по оцени овог суда захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП и од стране Врховног суда, није разматран.

С обзиром на то да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног ББ није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца да је приликом доношења побијаних пресуда дошло до повреде Уставом загарантованог права из члана 33. Устава Републике Србије које се односи на то да свако коме се суди за кривично дело има право да му се суди без одуговлачења.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић